

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénzlári csekk- és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDÓSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Városi képviselő-
választás és egyebek.

(gh) Székelyudvarhely város közönsége csütörtökön képviselőtestületi tagokat választott. Városi képviselőket, kik egyenkint és különösen összeségükben Székelyudvarhely város legsajátabb érdekeit vannak hivatva intézni.

Becsületes, lelkiismeretes, öntudatos és önérzetes embernek, nem könnyű az a feladat, melyet a városi képviselőséggel reá ruházott — polgártársainak bizalma. Különösen most dül el, a ma beállott december hónapban, hogy miképpen fogják fel hivatásukat, a város képviselőtestületének tagjai.

A város köztisztviselőinek megfontolt, a legnagyobb körültekintéssel, egyedül és kizárólag csakis a város érdekeinek szemelőtt tartásával leendő megválasztása után, következtelhet a polgárság majd a jövőnk kialakulására.

Székelyudvarhely várost úgy kell tekintenie minden egyes képviselőtestületi tagnak, mint egy gazdaságot, melyben ő a gazda, illetve a felelős gazdatiszt. Mikor a tisztviselők ellenőrzését, szigorú és pontos, de igazságos leszámoltatását a képviselőtestületi közgyűléseken s az egyes bizottságokban teljesíti, akkor úgy kell szerepelnie, mint a gondosan körültekintő, semmi rendtelenséget, helytelen eljárást nem tűrő, éles látású gazdának. Kiméletes módon, de határozott és tántoríthatlan szándékkal szükséges számon kérnie mindazokat, a dolgokat, a mik a város lakosságának — legjobb tudása szerint — előnyére, az összeségnek pedig szintén hasznára fordíthatók

Jó barát, puszi pajtás, sógor vagy koma a város közügyeinek intézésében, ne befolyásoljon senkit és akkor Székelyudvarhely város pár év alatt anynyira előhalad, úgy megerősödik, hogy az évtizedes tespedést, bűnös hanyagságokat, lelkiismeretlen mulasztásokat, egész könnyűszerrel kiheverhetjük.

Viszont azonban, ha bármi ok és indokból szemet hunyunk még a lényegesebb dolgok napfényre hozatala előtt is; ha a pajtáskodás, egyik-másik érdekének, hiuságának legyezgetése s a város világos kárára történő megtűrtsége felé hajlanánk, akkor Székelyudvarhely hova-tovább pusztulni fog és átok, elégedetlenség fészke marad beláthatatlan időig.

Ha végig tekintünk a most választott városatyák névsorán, megelégedéssel mondhatjuk el, hogy az urnából győztesen kikerültek, mindannyian érdemes polgárai Székelyudvarhely városnak. Méltán elfoglalhatják az őket megillető helyet a város képviselőtestületében.

Azt sem vonjuk kétségbe, hogy egyenkint és összesen a legteljesebb

lelkességgel fogják fel nagyfontosságú hivatásukat, szorgalmasan tanulmányozzák a községi törvényt, a város szabályrendeleteit, ügyrendjét és valószínűségi lelkismeret-kérdésnek tekintenek minden oly ügyet, mely majd tárgyalásuk, határozatuk alá kerül.

Azt is elhisszük, feltételezzük, hogy társadalmi és közéleti érintkezéseik alkalmával, szívesen meghallgatják az egyes, nem városi képviselő polgártársaik véleményét, közvetlen tapasztalataikból leszűrt, jó irányú tanácsát is.

Mi azonban mindezeket még nem tartjuk elégnak arra, hogy minden egyes városatyá lehető széleskörben megismerkedhessék magának, Székelyudvarhely városnak belső életével. Az elmondottakon kívül — szerény nézetünk szerint — vita-estéket kellene tartani, ahol kizárólag városi közérdekű ügyek kerülnének beható, minden oldalról megvilágított megbeszélésre.

E városi vita-estéken az egyes városi tisztviselők népies modorban, a saját szak-körükhöz tartozó helyi érdekű, sőt a külföldön is bevált intézményeket, újabb törvényeket és más, a képviselőtestület tagjait érdeklő ügyeket adnának elő, ismertetnének meg s azokat ott nyomban a mi helyi szempontunkból vita tárgyává is tennék.

Ezen kívül a képviselőtestület tagjait szakbizottságokba kellene beosztani épen úgy, mint maga az országgyűlés van, olyanforma rendszerrel. A vita-estéken leszűrt eszméket aztán a városi tanács feldolgozná és a megfelelő szakbizottság részletesen letárgyalná s ha ez megtörtént, csakis akkor kerülne majd a képviselőtestület plénáris gyűlése elé.

Végét kell szakítani a svindli-gyűléseknek, melyek igen sokszor arra voltak jók, hogy szavazó-gépnek tekintsék az érdekelteket. Legyen vége annak a paprika-jancsi rendszernek, hogy egy komoly férfiakból álló testületet bárki is csepű cernával rángathasson s megtörténhessék vele az a komikus eset, miképp a plénáris gyűlésen hozott határozata ellen nyilatkozathassák — különkérvény aláíratásával — a képviselőtestület legtekintélyesebb tagjait is, — csupa barátságból vagy megtévesztés útján.

Szóval saját lábára kell állítani a város képviselőtestületét, mert különben némely lelketlen vezérek, panamás lovagok, suba alatt bujkáló ravasz alakok, könnyen bogár után indíthatják.

Mi székely hazafias lelkünk egész melegevel üdvözljük a kiegészített képviselőtestület tagjait abban a reményben, hogy Székelyudvarhelyt, a székelység anyavárosát, törhetetlen hűséggel, becsületes nyíltsággal fogják minden ügyeiben szolgálni!

Ezt várjuk, ezt reméljük és ha szükségét látjuk, meg is követeljük legszentebb polgári bizalmunk letéteményeseitől.

Közigazgatás Ázsiában

A papot elzárták hiveitől.

Mi nem vagyunk Ázsiában. De már a homoródszentmártoni körjegyző — úgy látszik — Ázsiában képzeletét. Erre enged következtelést az a lelketlen basáskodás melyet a körjegyző köréhez tartozó Abásfalván e hó 25-én elkövettek: Boér István gk esperes-plebánossal szemben.

A botrányos eset a következő:

Boér István gk. esperes-plebánost, aki különben 78 éves, gyenge egészséggel bíró, ugyszólva jómagával is tehetetlen öreg ember, az egyházközség papi lakja után több év óta, törvény ellenére, évi 8 K házosztályadóval róttta meg a körjegyző. Ezután kivette a községi pótdót, sőt a lelkeszi jövedelem után is községi pótdóra kötelezte.

Ezeket a jogtalanul kivetett adókat a folyó évig az öreg pap becsületesen és pontosan megfizette. Azonban a folyó évben Sándor István székelyudvarhelyi kerületi gk. esperes az abásfalvi papot felvilágosította és egyttal a pénzügyigazgatóságához törlésért s a jogtalanul kivetett adók visszatérítéséért folyamodtak.

A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság e hó 23-án kelt végzéseivel, 13,639, 794. és 24,985—912. sz. alatti törülte is az adókat.

Ezzel szemben vajjon mi történt addig Abásfalván!

A Gáspár Albert homoródszentmártoni körjegyző szellemében nevelt abásfalvi előjáróság, az állami végrehajtó közbejöttével, 1912. november 25-én egész vandalizmussal rontott a köztisztletben álló, már 55 év óta közmegelegedésre működő lékipasztor pap lakására és onnan 200 K értékű, vasas, bőrüléssel, festett kocsiját, az említett adók fejében elhurcoltatta s a falu házában 30 koronáért rögtönösen elárverezte.

Hiába kért, könyörgött az ősz pátriárka legalább 8 napi haladékot, a közigazgatás hatalmas férfiai — hajthatatlanok maradtak.

Igy most a híres közigazgatás jóvoltából, Gáspár Albert (mellét verdesni szerető) körjegyző Ur dicsőségére, elérte azt a szent célt, hogy az öreg esperes helyett maga mehet a holtakat eltemetni és az egyházi funkciókat tiz filiális községben elvégezni, mert a lépni is alig tudó tisztas agastyán — kocsit nélkül — erre képtelen. No, de a körjegyző ur anyakönyvvezető lévén, polgári papként is szerepelhet. Csak aztán Gyula helyett, nehogy Jura kerüljön az anyakönyvbe, mert a kalendárium ilyen nem ismer...

Vajjon mit szól mindezekhez a felsőbb hatóság, mely talán még a munkapárti kortes-szolgálatokat teljesítő körjegyzőknek is tud, ha akar, parancsolni!

Erre és általában a homoródszentmártoni körjegyző sok oldalról emlegetett basáskodó eljárásaira, teljes tisztelettel, de határozott választ kérünk.

Jól tudjuk, hogy az ilyen és ezekhez hasonló visszélések felszínre hozatala a vármegye urainak nem tetszenek. Tapasztaljuk rég óta, hogy az ilyesmikért éveken át utou-utfélen üldözik a „Székely-Udvar-

hely"-et. Mi azonban a közérdek becsületes szolgálatát tüztük magunk elé s ettől semmiféle terrorizmussal nem engedjük magunkat eltéríteni.

Az abásfalvi öreg gk. esperes-plebános jogtalan megkárosításáért, teljes elégtételt kívánunk — a közérdek nevében. Itt törvény nemtudással védekezni lehetetlenség akkor, midőn még az analfabétától is törvénytudást követelnek... **Figyelő.**

Panaszkodás.

Nincsen ökör, nincsen járom,
A barázdát rég nem járom,
A földmives földet mivel,
Oh! de nekem nincsen mivel.

Kinyitott a szoba-ajtó,
B jött raj' a végrehajtó;
Lefoglalta az ekémet,
A szűrőmet (a zekémet).

Szomorú az én életem,
Gaz nőtte fel az életem.
Nincsen ökör, nincsen járom:
Az országot sirva járom.

József János.

A székelypuccs 1877-ben

Írta: lengyelfalvi Orbán Ottó báró.

(7. folytatás és vége.)

Csesztvén Imecsnel meghaltam. Reggel tovább akartam menni Vásárhelyre jelentkezni. Imecs azonban nem engedett el. E helyett a szekereimből egy keréket kivételtem és elzárta. Azután elment komisszióba és estére jött haza.

Ébéd után a szobámba tértem pihenni. Később Imecsnek serdülő leánya almából fölkeltett és tudatta velem, hogy két csendőr jött keresésére.

Nyugodtan feleltem: jöjjenek, mert én úgy is már jelentkezni indultam Vásárhelyre.

A két csendőr bejött a szobába. A személyleírást elővették és azt kezdték velem azonosítani.

Tréfásan kérdeztem meg tőlük, kit keresnek? Talál-e a személyleírás reám?

Erre ők megmondották, hogy engem keresnek; viszont tudokra adtam, hogy én vagyok, akit keresnek s így kimordották, hogy a törvény nevében fogoly vagyok és azonnali indulásra szólítottak fel.

Már esteledett. Nagy hideg volt. A szekereimből is hiányzott egy kerék. Enélkül utnak nem indulhattam. Azt modottam a csendőröknek: várjanak reggelig, akkor befogatok és mehetünk oda, ahova kívánják.

De ők ragaszkodtak az azonnali induláshoz. Én erre kijelentettem nekik, hogy beteg vagyok, nem vagyok szállítható. Hozzássanak orvost, vizsgáltsanak meg. Nyilatkozatom a csendőröket megnyugtatta és beleegyeztek a reggeli indulásba annál is inkább, mert orvos a közelben úgy sem volt.

Egész éjszaka az ágyam előtt őrt állottak. Este Imecs is hazajött és szekereim kerékeit kiadta s reggel indultunk.

Egyik csendőr a szekéren mellettem foglalt helyet, a másik a kocsishoz a bakkra ült.

Délben érkeztünk Lúdasra; ott a csendőrlaktanyába ebédeltem. Estére beérkeztünk Marosvásárhelyre, a törvényszékre. Ott a csendőrök átadtak a vizsgálóbíróknak.

A vizsgálóbíró egy szobából a rabokat kiköltöztette. Az én kérésémmre Sopf ügyvédet, akit ismertem s aki már 4 évig volt vizsgálati fogságban, velem hagyták beszélgetőtársnak. Knöpfleréknek megízentem, hogy behozták.

A fogdában a szobát még aznap elátták ágyneművel és egyéb kellekekkel.

Vácsorát, ebédet és a legfinomabb borokat naponta négy helyről hozták. A vásárhelyi 48-as honvédek testületileg meglátogattak.

Akkor mondotta Sopf: kívánom, hogy megszabaduljon, de bár két évig tartana az itt letele, milyen jól élünk.

Mánap reggel Ugron Gábor is jelentkezett. A törvényszéknek két udvara volt; őt a másik udvaron helyezték el s még aznap megkezdődött a kihallgatásunk.

A vádpontok a következők voltak:

1. Igaz-e, hogy Ugron Gáborral lázadó csapatokat toborzottak a célból, hogy azokat felfegyverezve, a Plevnánál hadakozó muszka-hadsereget működésében megakadályozzák?

Erre azt feleltem: Nem igaz. Én Ugron Gábort nem ismerem, vele semmi összeköttetésem nem volt, annál kevésbbé toboroztam vele lázadó csapatokat.

2. Ön azzal van vádolva, hogy a lázadó csapatok részére a kásonimpéri havasokra fegyvereket szállított a Lántzky Sándor közvetítésével, a mit Lántzky be is ismert.

Erre azt feleltem: Nem igaz, hogy fegyvereket szállítottam volna. Lántzkyt annyiból ismerem csak, hogy Szentkeresztbányán, egyszer egy kályhát vettem tőle. Egyéb ügyem vele nem volt.

3. Ön azzal is van vádolva, hogy a lázadók részére nagyobb mennyiségű lovat vásárolt.

Erre azt feleltem: Én lovat vásároltam, de nem a lázadók részére, hanem mint lótenyésztő, lovat adok el és veszek is.

4. Ön szinten egy évig volt távol. Az alatt az idő alatt hol volt, mivel foglalkozott?

Erre azt feleltem, hogy mint házassalandó fiatal ember, eljuttam feleségem keresni.

5. Ön távozását nem jelentette be a hatóságnak.

Erre azt feleltem: Tudtommal a törvényben nincs olyan intézkedés, hogy a ki feleséget keresni megy, azt köteles volna a hatóságnak bejelenteni.

Ugron Gábor is hasonló értelemben felelt, mert a feleletekre vonatkozólag előre meg voltunk együtt állapodva.

Ezzel a kihallgatásunk véget ért, a törvényszék pedig kimondotta az előzetes letartóztatást. A határozatot megfelelően a királyi táblához, mely már másnap tárgyalta az ügyet.

A tábla a törvényszék határozatát megsemmisítette, engem és Ugron Gábort szabadlábra helyezett. Ezután 15 napra megjött a királyi kegyelem is.

Igy fejeztük be Ugron Gáborral ketten az 1877. évi orosz és török háborút.

Mindenik új előfizető,

aki a következő negyedévre most előfizet, a „Székely-Udvarhely” ez évben megjelenő összes számait ingyen kapja.

Irodalom.

Olcso Jókai. A novemberi sorozat most jelent meg és következő mesterműveket hozza: 91. A háromszínű kandur. Kecske-méti történet a közelmúltból. A nyulak regénye. Németországba a Rajna mellé transponált mese a XVIII. századból. 92. A számrarend története. Anekdotikus apróságok a régi magyar bohéméletből. Eleven regény. Egy angol lord családjának tragikus története. 93—98. Egy hirhedett kalandor. Egy XVII. századbéli kalandor sokszereű csinjei, mesés kalandjai Lengyel- és Németországban, Hollandiában és Keletindiában. 99. Babsemek. Anekdotikus tárcák gyűjteménye. Majuma, az álomtündér. A költő két fantasztikus álma. 100. A Balaton völgyénei és három más novella. Jókai elbeszélő művészetének gyöngyei. Egy-egy szám 40 fillérért minden könyvesboltban kapható.

Felmentették

a „Népszavát”.

— Elitelték Tiszát és a kormányt. —

Budapesten ez év május havában Balogh István napidijascikkét irt a „Népszava” c. munkás napilapban.

„Muszkau tanítják a népet — irta a cikk. — Budapest utcáin katonaság táboroz és lesi a pillanatot, mikor lehet löni a népre. Tizenkét eles tölteny, tizenkét halál minden légénynek a tarzolyában. És modern gépfegyverek várják a próbát, hány ember lehet a másvilágra küldeni egy perc alatt. Munkások, lám erre való a katonaság, ezért dugnak benneteket mündérba, ezért rabolják el életünk tavaszának legszebb éveit, ezért viszik el adóba a szanktói éragadott fillereket. Munkások, így tudjátok meg, hogy mi az a militarizmus, így lelkesedjétek a hadseregért és mindenért, ami hozzá tartozik. Budapest utcáin csendőrlégények portyáznak, lesve, hogy mikor bántanak el egy nagy kultúrváros népével úgy, mint a bakonyi betyárokkal szokas. Erre való a csendőrség, ezért kell szaporítani a fegyvertelen emberek legyilkolására és kivallatására kitanított maratóhadat. Munkások okuljatok. A katona nem elég Tiszának és Lukácsnak, csendőr kell nekik, aki szolgabírák parancsára fülő-betyárokon, utonállókon, rebológikosokon tanulta ki a mesterségét. Látjátok, munkások a jogokért küzdő népet és polgárságot rabológiosokként akarják kezelni a régi alkotmányhoz örült konoksággal ragaszkodó népbőhérok. Munkások, vágóhidra akar benneteket csinálni a bhari bestia és piszkos cselédje a nyavalyás belügyminiszter. Nem meggyünk a vágóhidra, nem tesszük meg Magyarország hóhérainak azt a szivességet, hogy embervérben gázolhassanak és a rendfőntartás ürügye alatt véglegesíthessék az ostromállapotot, gyakorolhassák a statariumot, a vérbírótságot. Tiszával és Lukácsal az ország gaz hóhéraival, meg a mungópárttal, azzal a förtelmes príbékhaddal le kell számolni. Tiszát, az örült brigáti vezér és Lukács, a piszkos fekelly muszka a lipót teremtették az országban és a fővárosban. Az elnyomott népet és a vérig sértett sárba tipott polgárságot muszkául tanítják. Vigvázának, a tanításuk foganatos tájal lenni. Ők muszkául mondják az Adjon Isten! bizony, muszka Fogadj Isten! lehet rá a válasz, ha itten tovább folynak a muszka leckék és ha egyesek nagyon jó talulóknak fognak bizonyulni: a felelősség kizárólag csak azokat fogja terhelni, akik Moszkvát átültették Budapestre, azokat és senki mást.”

A kir. ügyészség izgatásért sajtópert is, ditott. Most volt az esküdszéki főtárgyalás és azon Balogh Istvánt az esküdték tünősnek nem találták s ez alapon a bíróság jogerősen felmentette. Pedig hát Tisza, Lukács és az egész munkapárt ugyancsak kikapott a fennebb kivonatoln leközölt cikkelyben

Az egész magyar ellenzéki sajtó megnyugvással fogadta a tizenkét esküdt-polgár verdiktjét. Hiszen köztudomásu, hogy Tisza s kormánybábjai a sajtót mily gyalázatos módon üldözik s a legszélsőbb vidéken is üldöztetik.

Igaza van „Az Est”-nek, mely ez alka” lomból irt vezércikkelyét így fejezi be: „Meggondolhatja a kormány, hogy mit használ a sajtó nyomorgatása, zavarása, félemlítése, megrendszabályozása, mit a népgyűlések szétverése, betiltása, mit a vérengzés!? — Hiába üldözik a sajtót törvénytelenül; nem a sajtó szavára kapnak észbe, hanem a sajtó szól, mert hogy észbe kaptak...”

A tanulók értesítője.

Változik a világon minden; más vagy tökéletesebb formában jelennek meg, hogy boldogítására legyenek az embernek.

A tanulók előmeneteléről a szülőket értesíteni szokta a tanító. Régente ez előszóval történt, a szülőkkal való érintkezés alkalmával s év végén az érdemsort a nyilvános vizsga alkalmával fölolvastuk.

Ma már az utolsó falusi iskolában is Értesítő könyvecskét kap a tanuló a magaviseletben és tanulásban tanúsított érdemteléről: karácson és húsvétkor általános és év végén részletesen. Ezen kívül a népiskola VI-ik és az ismétlő-iskola III-ik osztályát végzett tanuló kap külön végbizonyítványt is az 1911-12. éviől kezdve.

Közeledik a karácson, ma holnap ki kell állítani az Értesítőket. Nem tréfa dolog azoknak a kiállítására.

Nem azért, mert a tanítónak az igazság mérlegén kell mérjen úgy, hogy sem ide, sem tova ne huzzon; mert ellen esetben zsákban a feje.

A jó értesítők örömet, a rosszak rendszeren szomorúságot szoktak előidezni úgy a szülőknek, mint a tanulóknak. Ha jó az értesítő, úgy a szülő, mint a tanuló nagy dicsérettel halmozzák el a tantót; ellenben ha nem kielégítő, csak úgy hull a szidalom és gúnyszó a tanítóra a meggondolatlanság miatt.

Némely szülő elkecsereedik a rossz érdemjegy miatt korholja és dorgálja a gyermekét. A gyermek pedig igyekszik a hibáját a tanítóra hárítani, hogy a tanító ur nem igazságos, én is érdemeltem olyant, mint Pál stb. . .

Ilyenkor a szülőnek minden bosszúsága, minden haragja és minden szigorúsága mellett igazán óvatosnak kell lennie, különben könnyen szerencsétlenné teheti a gyereket, megronthatja annak az egész jövőjét.

A szülőnek következetesnek kell lennie szavaiban, cselekedeteiben a gyermekével szemben.

Gondos tapintattal utána kell járnia a baj okának és azt annak megfelelően orvosolni.

Különösen két dolgot kell figyelembe venni, hogy a gyermekben van-e tehetség vagy nincs. Ha tehetség van, akkor csak az akaratot kell benne fölkelteni: amit elérhetünk jutalmazás vagy büntetéssel.

Sokszor egy jó szó többet ér száz meggondolatlannál; míg máskor egy nyakleves is megteszi a hatást a maga időjében.

A tanulási vágyat fokozzuk az által, ha kedvet adunk neki a tanulásra s megmutatjuk, hogy miként kell tanulni. A jó hadvezér azt mondja: Utánam fiúk!

Hanem a rossz értesítők kiállításánál is legyen igazságos, de óvatos is a tanító, mert ami az egyiknél orvossá, a másiknál lehet méreg. A mindig megróvás sem vezet célhoz.

Kövessük az aranyközéputat, amely álljon abból, hogy a szülők és tanítók a főnti esetben lépjenek egymással érintkezésbe és cselelnek ki gondolataikat a gyermekekre nézve, mert csak az egyetértő és egy célra törekvő nevelés és tanítás által nevelhetünk a hazának hasznos honpolgárokat.

Kozma Miklós.

HIREK.

— **Székely testvérek!** Szegények vagytok? Nem telik arra, hogy egymagatok előfizessetek a most annyira szükséges függetlenségi újságra? Ne szégyeljétek. Ha ötön összeálltok és 2—2 koronát letesztek, egész éven át, hetenkint kétszer olvashatjátok a „Székely-Udvarhely” politikai székely újságot. Az öt székely közül egyiknek a nevére megrendelhetitek s ilyen módon évi 2 koronáért mindannyian újságelfizetők lehettek. Ne hallgassatok azokra, kik felsőbb nyomás folytán, lebeszélnek az ellenzéki lapok olvasásáról. Azok csak azt akarják, hogy Ti örökre tudatlanok maradjatok és az orrotoknál fogva vezessenek oda, a hova hatalmi érdekeik kívánják. Nyilják ki már egyszer a szemetek és azzal lássátok meg a végtelen nagy veszedelmet, mely hazánkat különösen most végpusztulással fenyegeti. Jogaitok érvényesítéséről csakis az ellenzéki

lapok beszélnek. Olvassátok tehát fokozott figyelemmel az igazi függetlenségi újságot, mert most nagy feladatok várnak minden igaz hazafira.

— **Városi képviselőválasztás.** Székelyudvarhely város közigazgatásának felújítására, megtörtént az első lépés. November 28-án a képviselőtestület 20 rendes és 10 póttaggal kiegészítést nyert. A választás előtt az alatti, bámulatos tartással dolgoztak az egyes pártok. Ezrével szórták szét a választási cédulákat, melyek a különböző jelöltek neveit foglalták magukban. Olyan felkesült harc folyt, mint akár egy országgyűlési képviselő vagy valamely jól dolált tisztviselői állás elnyerésekor. A küzdelemből győztesen kikerült városatyák a következők: Az I. kerületben rendes tagok: Szakács Gyula szijgyártó, id. Kovács Dénes mészáros, Barsay Károly kereskedő, Tamás Lajos kordoványos, id. Orbán Dénes mészáros, Molnár Károly nyug. tanár, Nagy János cipésmester, Horváth József ref. kántor, Dr. Kovács Jenő ügyvéd, id. Kassay F. Gyula timár; póttagok: Agoston Béla gőzmalomtulajdonos, Szabadós Ferenc fésűs, Verestői Dániel eszmadia, Kristóf István eszmadia, Darvai Dániel. A II. kerületben rendes tagok: Soó Gáspár nyug. igazgató, Simó János földbirtokos (szombatfalvi), Dr. Borosnyay Pál ügyvéd, Hlatky Miklós nyug. főreálisk. igazgató, Darócy Miklós timár, Szeless Dénes timár, Tassaly Lajos mészáros, Szabó István birtokos (szombatfalvi), Zöld János kereskedő, Bálint György timár; póttagok: id. Dézsi István timár, Balázs Károly butorraktáros, Füle István szücs, Reiner János mészáros, Dózsa Aladár kir. tekkönyvvezető. — A szavazás két helyen folyt és a választókból 488 szavazott le, ami szintén a nagy érdeklődést mutatja. Az I. ker. választási elnöke: Dr. Majthényi Miklós várm. árvaszéki ülnök volt. A jegyzőkönyvet Sándor Albert és Laiber Dénes vezették. Bizalmi férfiak: Szabó György, Rösler Károly, Szorgor Ferenc és Gábor Márton voltak. Itt beadtak 221 szavazatot. A II. ker. vál. elnöke: Dr. Szabó József városi főjegyző volt. A jegyzőkönyvet Farkas Endre és Vitalis Elek vezették. Bizalmi férfiak: Darócy Miklós, Gáspár Balázs, Bartók István és Fischer Ferenc. Beadtak 262 szavazatot. A városi képviselőkhöz, lapunk első helyén szólunk. Vajha meghallgatásra találunk!

— **A polgári egyesület fillérestélyét** e hó 3-án (kedden) tartja meg az önképző kör nagytermében. Szaval Papp Lenke, Derzsi Lajos, monologot ad elő Dankó Andor, Vass Mariska, cimbalom-szólót játszik Adám Ida, magánjelenetet ad elő Benedek Elek, énekel Velvart Béla és tárogatón játszik Jónás Bandi. Az estélyt Hodor Berta, Csoma Emma, Fischer Ferenc r. b. elnök és Bodrogi Balázs r. b. alelnök rendezik.

— **Városi mozi.** Oh, nem nálunk! Nem! Ilyen életre való, ilyen pótdadót csökkentő városi intézményt a mi mostani csigatemperamentumu polgármesterünk, megteremteni nem képes. Ő csak szabályrendeletek lemasoltatásában és több ilyen, a polgárságot megnyomorító foglalkozásokban leli örömet. Segesvár város tanácsa azonban másképp cselekszik itt, a szomszédságunkban. Segesvárt a tanács úgy gondolkozik, hogy ha már mozit akar látogatni a közönség, akkor az arra fordított filléreket ne adja egy-egy tekerő majomtáncoltató, a közönséget, sőt még a hatósági személyeket is molesztáló alaknak, hanem maradjon a pénz otthon, a város közéletjének elővitelére. Segesvárt a tanács el is határozta, hogy a városi fogadó (mert ott már ilyen is van) nagytermében, a város saját kezelésében egy állandó mozi színházat létesít. A terv előkészítésére bizottságot is küldtek ki. A város ott súlyt helyez arra, hogy a mozgószínházban csakis tanulságos és erkölcsös darabok kerüljenek bemutatásra, sőt ismeretterjesztő dolgok is elő-

adassanak. Ugy bizony! Segesvárt így gondolkozik a tanács, mert ott a város élén olyan polgármester van, aki hivatását komolyan akarja és tudja is betölteni. . . Székelyudvarhelyt ez eddig nem így volt. Hogy azonban így legyen, az a most kiegészített városi képviselőtestülettől függ. Valasszon a város élére olyan vezető, aki tud és akar is teljes szívet, önzetlen ambícióval dolgozni. A „szent heverd el napok”-ból és évekből elég volt. Keserű levét azoknak még csak ezután fogja polgárságunk inni. Most vigyázzon mindenki s ne engedje, hogy a város a lejtőn tovább sülyedjen. A csalógató szírenhangoknak ne higgyen a polgárság. Álljon a talpára addig, a míg késő nem lesz. A „Székely-Udvarhely” feltárta már többször a valót. Felre a reménybeli álmokképekkel! Hiszen nyíltan, becsületos őszinteséggel, nem egyszer megmondottuk a mai helyzetre: „Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény” . . .

— **Halálozás.** Jakab Lujó-né szül. Betegh Klára életének 60-ik évében elhalt Csiklusnádán. Temetése tegnap d. e. 10 órakor általános nagy részvét mellett, a lelkéért a róm. kath. plebánia templomban bemutatott szent misé-áldozat után történt meg ugyanott. Halálát ferje és gyermekei, unokái, valamint özv. Angelescu Györgyné szül. Betegh Zsuzsanna és Darvas Ferencné szül. Betegh Juliánna, mint testvérei gyászolják.

— **Jönnek az ünnepek.** A kolozsvári posta- és táviratigazgatóság a következőket tudatja a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában: A karácsoni és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélküli való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A csomagoknak általában úgy kell göngyölve lenniük, hogy egyrészt a göngyölt a tartalmat külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy a tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megértése nélkül hozzátérni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen. Különösen szem előtt tartandók a következők: Pénzt, ékszert más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. Csomagolásra falada, vesszéből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal kell lezárni. A pecsételéshez csak jó minőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomó használandó.

— **Megszűnt postaügynökség.** A pusztító elmulás mindig fájdalmat okoz — bármilyen alakban jelentkeznek is. A vérkeringés megszűnése pedig — egyenesen a halált jelenti. Ez okból tehát a legnagyobb szomorúsággal vettük a kolozsvári posta- és táviratigazgatóság amaz értesítését, hogy az udvarhelyvármegyei Ujszékely községben működött postai ügynökség 1912. évi november 30-ával ideiglenesen megszűnt és Ujszékely község ismét a székelykeresztúri postahivatal forgalmi körébe osztatott be. Mai naptól kezdve tehát postai ügynökség Ujszékelyen nincs. Vajon lesz-e? Ez a község vezetőköreinek ügybuzgalmától függ. Mi, részünkről azt szeretnők, ha minden egyes községben lenne postai ügynökség és telefonállomás. E nélkül a mai világban csak a félholt emberek tudnak meglenni. De azoknak is sokszor érezniök kell végtelen elmaradottságukat. Pap, tanító és jegyző urak! Világosítsák fel a népet; öntsenek lelkebe előre törekvő kulturát! Ha önök összefognak, az eredménye téren is bámulatra méltó lesz.

— **Mulatság.** A székelyudvarhelyi állami főreáliskola e hó 7-én a vármegyei ház dísztermében műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat rendez este 8 órától kezdődőleg.

— **Köszönet.** Paál Sándorné szül. Áros Karolina éde anyám elhalálása alkalmából mindazoknak, kik szívesek voltak részvételükkel családnak fájdalmában osztozni, e helyen mondok a családtagok és magam nevében meleg köszönetet Paál Sándor.

== ÉRTESETÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt

a raktárainban levő összes férfi és nődivatárucikkek, készruhák, cipők, fehérneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz.* Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő bevásárlásainál és megrendeléseinknél a **SZÉKELY-UDVARHELY** c. ujságot felemlítenisziveskedjék.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőné

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Feiner Szeréna hölgyfodrász és hajműveletkészítő Székelyudvarhely, Árpád-utca 7. sz. (Tó-utca sarokház).

Milliók

.. használják ..

Köhögés

rekedtség, harut és nyálkás-ság, görés és hörharat ellen

a

KAISER-féle

mell-karamellákat

a „három fenyővel.”

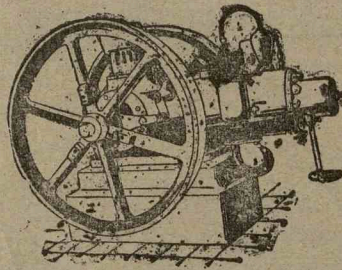
6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzóktól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon! Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, valamint: **ZSETKEY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobílok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 5-150 lóerőig

legelősb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemkölség léonként 1-2 fill. Állandóan zavartalan üzem! - Pénzügyöri felügyelet nélkül! Egy szerű kezelés! Sok száz gép üzemben!

Költség vetések és árlapok díjmentesen.

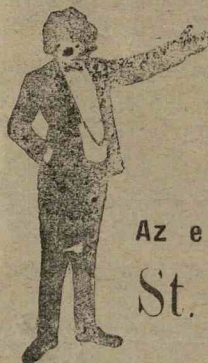
Bachrich és Társa betétitársaság motorgyári fióktelepe

Budapest, VI. ker. Váci-körut 59 a/b

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői

valamint **gyászjelentések** ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében.

NIGRIN

a legjobb cipőkrém az egész világon

Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolendt Wien III. cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás

Névjegyek

az új-év alkalmára már most megrendelendők **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetében. — Legnagyobb választék. — Legújabb divat szerinti minták. — Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás.